

達人女中 109 年語文競賽原住民族語朗讀【海岸阿美語】國中學生組編號 1 號

Lokdawatongarap

Tata'angkotatirengan no lokdaw, tata'akkoki'melningra, hacikay
a milaop to 'a'adopen, mafana' mikalic to kilang, citalemkowadisningra,
macidemkakaya'kokano'osningra. Itiniilotolotokanikasafaniyoniyot no
rengosko 'oripnangra, sahto o kalo'a'adopenkokakaenennangra,
caaykakomaen to rengosatopapah no kilang, mikitata'angay to tatirengan a
kolongkaenennangra, komaen to tamdaw, tada o kakatalawan
no 'a'adopencingra, o tapang no 'a'adopenkopinangannangra.

Ira kocecay a romi'ad, mi'adop to kakaenen kora lokdaw, pakarepet to
cecay a ngarap, matalawkoyangarap, nikaoriramafenek a
somowalkoyangarap, “ caaykomamaka:hikiso a komaenitakowanan!
nawhan, paflikotapang to sakowan to polong 'a'adopenitakowanan,
anokaenenisokakoi matini, o maliyangaykiso to nafaloco'an no tapang no
mita, ano 'ca pakaso'elinkiso to sowal no mako, kridenakokiso a romakat,
ika'ayawkokoikaikorkiso, nengnengen to
paka'arawko 'a'adopenitakowanan, anoirakocaaykapilaliw? ”.

Tengilhannoyalokdawkosowalnonangarapmatamaay to sa,
to'orsaikaikornoyangarap a romakat. Paka'arawko 'a'adopenyalokdaw,

maeminamatalaw a lapekawpekawsaan a milaliw.

Oyasalokdawcakafanafana'ocingrakokatala:wan no 'a'adopen,
caayaykongarapkokatalawannangra!

Tonakamoko'ay a kitohtodongsapakafana'ititanan to fenek no
ngarapamicaliw to kakoki'no 'a'adopen to lokdaw, a sapilikaf to mikitadoay
to taneng no tao a misamsam a milihiw to tadancaayko 'orip a tamdaw. O
romasato, palimo'ot ho ititanankonakitoh, pakainiikalodemak,
talolongenharaayenkopinengneng,kopiharateng, matamaayhakini?
manga'ayayhakini? matatodongayhakini? hankopiharateng, ta eca to
kasa'efit no papotalay a pinangankotayal no mita, taca'ay to kamoraraw,
ca'ay to katati'ihicimacimaan.

Oromasato o todongnonatinako a kitoh, o
sapakafana'ititananI ,anomakeraitakokatalawan, okaohotan a demak, aka
katalaw aka karawrawkofaloco', na'onenmisafaloco'kopinangan,
misaharatengmaanenamita'lifamilyas to nakatalawan, oromasato a
sapakafana'ititanan, anoidahikiso, anocitangalkiso aka pi samsam to
tadancaayatopakoyoc a tamdaw,ka'omi'tocimacima, kasesopadangpadang.

達人女中 109 年語文競賽原住民族語朗讀【海岸阿美語】國中學生組編號 1 號

老虎與狐狸－狐假虎威

老虎體型壯碩，力氣大，牙齒尖銳、腳爪尖、長，牠們都在山林草原間活動，以獵捕野獸為食物，比牠們體型大的牛也吃，也會吃人。牠們不吃草也不吃樹葉，牠們追捕野獸速度很快，也會爬樹。所有的野獸都怕牠們，是萬獸之王。

有天老虎捕抓到一隻狐狸，狐狸非常害怕，可是那隻狐狸非常聰明，狐狸說：「你才不敢吃我呢！天帝命令我掌管百獸，你要是吃了我，就是違背天帝的旨意。如果認為我的話不可相信，我可以走在你的前面，你跟在我後面，看看野獸們看到我，有誰敢不逃跑的？」

老虎認為狐狸的話有道理，所以就跟著狐狸走，野獸們看到老虎都嚇得落荒而逃，老虎不知道野獸們是因為害怕自己才逃跑，還以為牠們是怕狐狸呢！

狐狸利用毫不知情的老虎之威，來諷刺那些假借他人權勢欺壓弱小的人。狐假虎威的故事也警惕我們，對任何事物要深入的觀察、思考，才不會被表面的現象所蒙蔽。

達人女中 109 年語文競賽原住民族語朗讀【海岸阿美語】國中學生組編號 2 號

Pilaplap to foting

Ci Kolas faki, itinitoyatelang ho a niyaro' no Kihawkoloma' ningra, o mifotingaytonotaminacingra. Saka, anoiraminokaykotaminaningra a mifoting, ma'araw to no makocingramikawit to salil, sapimaanisokonasalil ha fakihan no mako a milicay? sapatiloiriyar to fotingsacingra. Caaykafana' kakosamanenpatilo?sakanengngensa to pikawitnifaki. Pinaay to a foladkopikawitnifaki Kolas tonisalilcaaykasa'osi no mako, sakafohalsamitahidang ci fakitakowanan to sapitooringranantayrairiyar a milaplap to fotingsaan, 'alomankofakiatokakakakamitoortayniilawac no Kihaw a riyar.

Tangasa to kami ilawac no riyar, sadakhan to nifaki Kolas koyanikawitanningra a salil, watakokiedaw, nengnenghanirakotosa polo' a laya' kokiedawatotosa a laya' kokakahadnoyasalilsakako. Misawsaw to totamataan a midangoy ca fakiato kaka mapolong, ocorhan to nifakikotatosa a kaka mitooricingranan a midangoytayniitenok no riyar, ci dadangoyancangra a miterengtoyasalil a misisil to lawac no riyar, ta masadaktayniisekar.

Maherek, salayalaysa kami a midangoymitepa' to nanom no riyar, onini a pitepa' to nanomi, todong to pilaplap to fotingtayniitenok, ta maeteng no salilcangrasaan.Soelin, nengnenghanadihaykofotingmiraodtoyasalil, itiya, kalamkamsa ca fakiatokakakaka a micelem, ta tatiwhannangrakoyasalil a mitafotoyafoting, caay to kanga'ay no foting a dademak, itiyakalatkalthan to nafakikofongoh no fotingmipatay.

Pasadakhan to kosaliltalasekarsakanga'ay a mipitpittoyaisalilay a foting, adihayaykomasalilay, ccaykolingadnafakimatomoskocay a talay to foting. Pikawitnifakitonisaliltoloay a tarodo' komatanira, sakatata'akaykotahasalilay a foting, miliyaw ho a miteli ca faki to salil, sakatosaaykotalay to foting.

Ikor no lahok to tolo no tokiminokay to kami, tangsailoma' nifaki, ira:to ca faimitangtang to hakhaksakalafi, 'alomankosalawinamitala a malafi, nengnenghan ci faki Kolas tawasakongoyosningra a malipahak, hatiniayko demark no milaplapay to fotingsatokako a mafana'.

達人女中 109 年語文競賽原住民族語朗讀【海岸阿美語】國中學生組編號 2 號

趕魚

在舊 Kihaw 部落的姑丈是一位捕魚人。只要捕魚回來，我總是看到他在織漁網。他說網漁用，我不了解如何網魚！我只是看著姑丈織網，不知過了幾個月？姑丈讓我跟隨著到海邊去趕魚，也有很多長輩及兄長們跟隨著去海邊。

到了海邊，姑丈把魚網拿出來，大概有 20 公尺長、2 公尺寬。長輩及兄長在清洗泳鏡，姑丈叫兩位大哥哥隨他游到海中間，把魚網順著海岸拉直放入海中，然後就游上岸。我們排成一列游向海中、拍打海水。這樣就是將魚趕到漁網圍住。好多魚游向魚網，這時長輩跟大哥哥們很快的潛入海中，把漁網網住魚，讓魚無法脫身。

再把漁網收到岸邊方便收拿網中的魚，一趟就有一大臉盆滿滿的魚，姑丈織的魚網目有三指大，網到的魚都好大隻，姑丈他們又再放一次魚網，網到的魚有兩大臉盆多。

午後到姑丈家，長輩早已煮好糯米當晚飯，親友們都在等待吃晚餐，看著姑丈高興的合不攏嘴，原來網魚是這樣做的。

達人女中 109 年語文競賽原住民族語朗讀【海岸阿美語】國中學生組編號 3 號

Faliyosatolonen

Itiyaawahokopaliyaw no cisiang a pakafana' to a irakofaliyostataangko'orar, nikaoriramafanakomatoasay no 'Amis to nikafalic no romiad, itiniipasawaliiyaw a mahenghengkoryar, tataangkotapelik a irataynikofaliyossaancangra, sayakatataangito no falimaopoh to amitalofalikoparo no loma, mitoka' to patihkoroma a tamdaw, mifalod to lopomi'tep to fadahong, paktinghankokliwitataangay a foklohsakatanektek ; irakomilinahay to kolong a papiliyas to laklalhaycakanawp no cdashaycakaalolkokolong, itiyahomalaccay ho koloma no kasangasaw, alomanhokofainayan a tamdaw no lalomaankalamkamkospitalofalinangra, masakilac a mapapadangpadangkotayalnangra, sa ca katalawkofaloco' no fainayan to faliyos.

Pakayni to no fali, no 'orairaitokokasasiroma no sowal, no kacanglahan a fali o fadathannangra, no kacihangan a fali o safalathannangra, no lalowdanatokasienawan o lifeshannangra; pakayni to no 'orairaitokokasasiroma no sowal, o ramasma, o fudo', osiya a 'orar, masatadasayay a 'orar, mafanacangra no hakuwa a fuladirakofaliyos, ta misimsim to romi'ad a malikudahayfangcalkoilisin no finawlansaan.

Nanipitofuladtangasaisakasiwa no fulad o kafaliyosan a fuladsaan a mafana' cangra, anomafaliyos to sakalima a fuladatoikor no siwa a fulad, rarawrawkomato'asay a mackoksacisowalsaananomatikoromi'ad no rarem? saan a maohotkofaloco' nangra.

Pakayniayikangiyangi no sota' o lonenhan no 'Amis, todongpakayniaymalonenyasanay a sowal, cakahakuwakosowal no 'Amis alateknawhankafahalansaan a malonenhonitumerepahokasamaankoriang no lonen a makra no 'Amis, itiyaitonikaamoto to koloma', ta matalaw to nikapolin no loma' tamatalaw to koharatngnangra to lonen.

Maharatng no makoikaka'manganho o pakongko no fay no makosowalsaan " itiraikakarayanirakocecemakudicay a fafuympakisakis to hcek no kakarayan, samangiyangikohcekdadmakkosra. " malonensaankosowal, nikaorira o pangangan no 'Amis to cipohongay a 'adopen o malonemsaan, mararangikongiha to malonen ; caayhakiyakomalonemkopakisakisaytoyahcek?alatekcaayaykofafuynawhan caaykaaraw to radaykomalonem, maarawkofafuymisacikaycikayisalawacan, sapatinakusatofafuykosowalni fay itakuwanan, caaykafanakakoso'linayhakiya?

達人女中 109 年語文競賽原住民族語朗讀【海岸阿美語】國中學生組編號 3 號

颱風和地震

以前，每逢颱風來時，海岸阿美族的耆老就知道颱風會不會來，他們會觀察海邊長浪，開始做防颱工作，有的以支柱支撐牆面、有的網綁繩索竹竿覆蓋茅草屋頂、有人把繩索綁在大石頭上固牢、有的負責遷離牛群遠離河床，綁在避風處，大家分工合作防颱。

春天的風叫 fadat，夏天的風叫 safalat，秋冬的風叫 lifes，颱風叫 faliyos。毛毛雨叫 ramasma，梅雨季的雨叫 fudo'，帶狀雨叫 masatadasayay a 'orar，他們知道幾月份會有颱風，會慎選日期來舉辦豐年祭。

每年 7 到 9 月是颱風季節，萬一颱風出現在 5 月前 9 月後，耆老們都會以驚訝的口吻說：「天候怎麼如此的不正常？」。

想起小時候外祖母講的故事，地震是因為天上有一隻長滿癢癢的豬，身體發癢就靠在天柱磨蹭搔癢引來天搖地動。鹿類叫 malonem 和地震 malonen 很相近，是不是搔癢的是鹿而不是豬，只是鹿不多見，而豬經常在眼前跑來跑去，外祖母為了方便說明，讓我容易瞭解的緣故呢？我不得而知。

達人女中 109 年語文競賽原住民族語朗讀【海岸阿美語】國中學生組編號 4 號

Kacanglahan to

Maraod to kokacanglahan, oyafariwfiway a falí, ki'etecay, si'enaway, matokoliniwsanay to a milaliw, nengnenghankokakarayansakangdawsaawakokadikadit. Pasowalsa to kakarayankocanglahan, “Aka to kafoti’, lengawan to komatanamosaan.” saka o manmaan a pina’oripmaemin to micaengawmihamham to kaira no kacanglahan.

Sarakatpasowalhannirakocidal, “Aniniromi’admisatapang to matayal, padihekoenkohekal, pidoedo to tatokian, aka kaapac, tati’ihmafoti.” pakatengilkoyataratera’, mimaan to kami hanniramilicaycicanglah, pasowalsa, “Aka kacalohkamo, misilsil ho kako to romi’ad, maraod to koromi’adpakafana’ hantoakokokelengtamowanan.” pakatengilkoteratera’ toni a lihafsali pahaksato. Mapasowal ho nicanglahkosa’owac, sowalsa, “Anocilacila to matengil to isokosaliesi’ no nanom.” Mapasowalnirakofanaw, “Cilacila to, matomes to kofanawiso, itiya to adihay to kofoting a malocafayiso.”

To romaro:ma to romi’ad, pasowal to cicanglah to losalosayanatohanahanaan, sowalsa, “Manga’ay to

namomafitelakkohanahan, itiya to tatootoorsatomafitelakkohana, nengnenghankotaporoporosaheto to o hanasamatiyasa o riyar, fangcal a manengneng.

Malepon to nicanglahkomanmaan a demakan, aro’ sacingrairengorengosanpahanhan. Matengilnirakokatatawatawa no wawa, lalimakofa’inayan a enemkofafahiyantayniipalapalaanmisalama, wangawanghanakokokamay, caayaypaka'araw, “Hoy” hanakocaayaypakatengilkoyawawawawa. Nikaitiyairakocecey a wawa o fa'inayan, tolo' saantoya sera minengnengtoyarengawsanay ho a rengos, sowalsa, “Ira to taynikocacanglahan.” saan. Oyafafahiyan a wawa 'ingirsaan to fongohmitengil to kasoni no 'ayam, somowal to “Ira to taynikocacanglahan.” saan. Salipahaksakofaloco’ nangra.

Tawasa ci canglah a somowal, “Caayaypaka’arawkowawatakowanan, caayaypakatengil to nisowalan no makocangra, nika o mitayalan no mako to sakicangraan, mafana' to ira to kakotaynitonahekal, irakakoitiniingatanangramanga'ay to.”

達人女中 109 年語文競賽原住民族語朗讀【海岸阿美語】國中學生組編號 4 號

春天來了

春天來了，北風，靜悄悄的溜了。「春天」對天空說：「睜開你藍色的眼睛，不要再睡了」。對太陽說：「把大地烤暖和一點，今天起，早上要準時上班，不許遲到、睡覺」。

雨點兒問春天要怎麼做，「春天」說：「我會排好時間表，到時候會叫雷通知你們」。

「春天」對小溪說：「再過幾天，你會聽到聽到流水聲」。「春天」也對池塘說：「不久，你就要漲滿水了，有許多小魚跟你做伴了」。

其他的日子，春天對各種果樹及花兒們說：「你們可以開花了，開得山坡一片花海，這樣才會好看」。

「春天」做完所有的事情，坐在青山上休息。他聽到小孩子的笑聲。小孩子跑到田裡來。他對小孩子招招手說：「嗨！」，小孩子看不見也聽不見。但有個小男孩指著地上剛長的小草說：「春天來了！」。另一個小女孩聽一聽林中的鳥聲也說：「春天來了！」

「春天」笑說：「小孩子看不見我，也聽不見我。但是從我替他們做的事情，知道我來了，知道我就在他們附近」。